

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

"Випом" АД (за краткост по-долу наричано още Дружеството) е акционерно дружество, регистрирано в Република България със седалище и адрес на управление гр. Видин, ул. "Цар Иван Асен" II № 9.

Съдебната регистрация е от 1997 г. на Видински окръжен съд по фирмено дело 228/1997 год., том IV, партида 127 , стр.74, регистър I .

Основен предмет на дейност е производството на помпи, помпени агрегати, възли и детайли за тях, ремонт на помпи.

През отчетния период няма промяна в начина на управление - Дружеството има едностепенна система на управление - Съвет на директорите, състоящ се от трима членове, както следва :

Иван Петров Ревалски - председател;

Гошо Цанков Георгиев -зам.председател;

"Приви" АД, ЕИК 130688653 - член, с представител по чл.234 от Търговския закон за изпълнение на задълженията му в Съвета - Красимир Андреев Кръстев.

Дружеството се представлява от изпълнителния директор Гошо Цанков Георгиев.

"Випом" АД е публично дружество по смисъла на чл.110 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (за краткост, по-надолу - ЗППЦК), вписано под № РГ-05-579 в регистъра по чл. 30, ал. 1, т.3 от ЗКФН. Обстоятелството е обявено по партидата на дружеството в Търговския регистър, воден от Агенция по вписванията към Министерство на правосъдието.

2. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ВАЖНИ СЪБИТИЯ, НАСТЪПИЛИ ПРЕЗ ТРИМЕСЕЧИЕТО, И ЗА ТЯХНОТО ВЛИЯНИЕ ВЪРХУ РЕЗУЛТАТИТЕ ВЪВ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

"Випом" АД разкрива регулираната и друга информация пред Комисията за финансов надзор (КФН), "Българска фондова борса - София" АД (БФБ) и обществеността чрез системата "Е-Регистър" на интернет-сайта на КФН - <http://www.fsc.bg>, както и чрез системата "Капиталов пазар - "Борсова регулирана информация" на интернет-сайта на "Борсова и информационна компания - Капиталов пазар" ЕООД - <http://www.beis.bia-bg.com>.

От началото на отчетния период до момента на изготвяне на настоящето уведомление за финансовото си състояние, Дружеството е оповестило следната информация:

24.01.2023 г. 15:49 - дата и час на оповестяване

"Випом" АД е оповестило публично уведомление за финансовото състояние на дружеството (на индивидуална основа) към 31.12.2022 г.

22.02.2023 г. 16:45 - дата и час на оповестяване

"Випом" АД е оповестило публично уведомление за финансовото състояние на дружеството (на консолидирана основа) към 31.12.2022 г.

08.03.2023 г. 12:19- дата и час на оповестяване

"Випом" АД е уведомило за присвоени CFI и FISN кодове на емитираната от Дружеството емисия акции с ISIN код BG11VIVIAT15.

14.03.2023 г. 13:47 - дата и час на оповестяване

"Випом" АД е оповестило уведомление по член 111 ал.8 от Закона за публично предлагане на ценни книжа (за обратно изкупени акции).

30.03.2023 г. 11:58

"Випом" АД е оповестило годишен финансов отчет (на индивидуална основа, с одиторски доклад) за годината, завършваща на 31.12.2022 г.

Съгласно последното известното ни издадено от "Централен депозитар" АД и актуално към 31.12.2022 г. извлечение от Книгата на акционерите, акционерният капитал на "Випом" АД е разпределен между 5 юридически и 1035 физически лица, като структурата му е следната:

Акционер	Брой акции	Стойност	Платени	Дял, %
"Скорпит" ЕООД	98 694	98 694	98 694	32,99
"Приви" АД	98 667	98 667	98 667	32,99
"Дисижън Консулт" ЕООД	65 451	65 451	65 451	21,88
"Бул Холдинг" АД	20	20	20	0,01
"Випом" АД (собствени акции)	417	417	417	0,14
Физически лица - общо 1035 бр.	35 871	35 871	35871	11,99
Общо	299 120	299 120	299 120	100,00

Видно от изнесените данни, акционери, притежаващи 5 (пет) и повече на сто от общия брой акции на Дружеството към 31.12.2022 г. са "Приви" АД с ЕИК 130688653, "Скорпит" ЕООД с ЕИК 206751600 и "Дисижън Консулт" ЕООД с ЕИК 205602863, всички със седалище и адрес на управление в България.

Съгласно Устава, Дружеството няма акционери със специални контролни права. Не са наложени допълнителни изисквания, касаещи случаите, когато служители на дружеството са и негови акционери и когато контролът не се упражнява непосредствено от тях.

Уставът на "Випом" АД не предвижда допълнителни ограничения върху правата на глас на акционерите с определен процент или брой гласове, както и краен срок за упражняване на правата на глас, различен от законоопределения.

Дружеството не участва в и не сътрудничи на системи, при които финансовите права, свързани с акциите, са отделени от притежаването на акциите.

На ръководството на "Випом" АД не са известни споразумения между акционерите, които могат да доведат до ограничения в прехвърлянето на акции или правото на глас.

Към 31.03.2023 г. средносписъчният състав на персонала на дружеството възлиза на 100 работници и служители. (към 31.12.2022 г. - 100 работници и служители).

През отчетния период не са регистрирани нововъзникнали съществени вземания и/или задължения.

Дейността на "Випом" АД през отчетния период е повлияна от продължаващи и новонастъпили събития, свързани с руската инвазия в Украйна, които оказват негативно влияние, изразяващо се в непрекъснато променящи се цени на енергоносителите и основните използвани в производствената дейност на дружеството материали - металите. Началото на военните действия в Украйна доведе до силно намалена и/или прекратена инвестиционна активност, поради което е регистриран и спад на поръчките от Русия и, особено от Украйна - два основни пазара за продукцията на дружеството. Въведените от ЕС санкции срещу Руската федерация силно затрудняват плащанията на контрагентите от тази страна. Влиянието на тези рискове е подробно разгледано по-надолу в настоящия документ.

Не е регистрирано влияние от други фактори върху резултатите от финансовите отчети на дружеството, които да се дължат на цитираните с натрупване от началото на годината важни събития.

3. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

3.1. База за изготвяне

Финансовият отчет на "Випом" АД е изгoten в съответствие с всички Международни финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснение на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни стандарти (СМСС), и от Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила за 2009 година г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

За текущата финансова година дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респективно от Комитета за разяснения на МСФО, които са уместни за неговата дейност. От възприемането на новите или ревизирани стандарти не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството, същите не оказват влияние на финансия резултат и собствения капитал.

Финансовият отчет на "Випом" АД е изгoten на основата на счетоводната концепция за историческата цена.

Всички данни в настоящия финансов отчет са представени в хиляди български лева.

Счетоводната отчетност на "Випом" АД е разработена в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството при съобразяване със следните основни счетоводни принципи, регламентирани в чл.4 от Закона за счетоводството:

- текущо начисляване - приходите и разходите, произтичащи от сделки и събития се начисляват към момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти и се включват във финансовите отчети за периода за който се отнасят.
  - действащо предприятие – приема се, че предприятието е действащо и ще остане такова в предвидимо бъдеще; предприятието няма нито намерения, нито необходимост да ликвидира или значително да намали обема на своята дейност.
  - предпазливост - оценяване и отчитане на предполагаемите рискове и очакваните евентуални загуби при счетоводното третиране на стопанските операции с цел получаването на действителен финансов резултат. При спазване принципа за предпазливост на практика в счетоводството на "Випом"АД се отразяват всички предполагаеми рискове и евентуални загуби през бъдещи периоди, текущо се отразява обезценяването на средствата и не се допуска компенсиране на вземания със задължения.
  - съпоставимост между приходите и разходите - разходите, извършени във връзка с определена сделка или дейност, се отразяват във финансовия резултат за периода, през който предприятието черпи икономическа изгода от тях, а приходите се отразяват през периода, през който са отчетени разходите за тяхното получаване.
  - предимство на съдържанието пред формата - сделките и събитията се отразяват счетоводно съобразно тяхното икономическо съдържание и същност, а не според правната им форма.
  - възможно запазване на счетоводната политика от предходния отчетен период – с цел осигуряване на сравнимост на информацията, представена във финансовите отчети през различни отчетни периоди. независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс - всеки отчетен период се третира счетоводно сам за себе си независимо от обективната му връзка с предходния и със следващия отчетен период, като данните на финансовия отчет в началото на текущия отчетен период трябва да съвпадат с данните в края на предходния отчетен период.
- Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни).

3.2. Сравнителни данни

Дружеството обичайно представя сравнителна информация във финансовия отчет за една предходна година (период).

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

3.3 Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционална и отчетна валута на представяне на финансовия отчет на дружеството е българският лев. От 01.07.1997 година левът е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1 : DEM 1, а с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз - с еврото, в съотношение BGN 1.95583 : EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута, като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към края на месеца те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ за съответния месец. Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни от тези, по които първоначално са били признати, се третират в отчета за доходите като текущи приходи и разходи към "други доходи/загуби от дейността", нетно.

3.4. Приходи

Приходите в дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават у купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на отчета за финансовото състояние, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и работи.

Нетните разлики от промяна на валутните курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за доходите, когато възникнат, като се представят нетно към "други доходи/(загуби) от дейността".

Лихвите по банковите текущи сметки също се представят на ред "други доходи/(загуби) от дейността, нетно".

Приходите от оценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност се представят в отчета за доходите на ред "други доходи/(загуби) от дейността, нетно". В същата статия от отчета се отчитат и реализираните приходи от предоставени инвестиционни имоти на оперативен лизинг.

При продажби на изплащане, приходът се признава на датата на продажбата без инкорпорирани лихви.

Излишъците на активи се признават при тяхното установяване, а приходите от дивиденти, глоби и неустойки – при установяване правото на получаване.

Приходите, които не се отнасят за текущата дейност през отчетния период, са приходи за бъдещи периоди. След отчитането на приходите като такива за бъдещи периоди се изготвят погасителни планове за признаването им като текущи приходи.

3.5. Разходи

Разходите са намаляване на икономическата изгода по време на отчетния период под формата на изтичане или намаляване на активите или натрупване на пасиви, което води до намаляване на собствения капитал отделно от онова, което се дължи на разпределение между акционерите.

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, но само доколкото последното не води до признаването на отчетни обекти за активи или пасиви, които на критериите на МСФО и рамката към тях.

Разходите за производството на промишлената продукция се формират от основните производствени разходи, непосредствено свързани със съответното производство. Тези разходи са преки и непреки (постоянни и променливи), отчетени първоначално като разходи по икономически елементи.

Общите постоянни разходи се включват към основните производствени разходи по производства или дейности чрез разпределение. Базата за разпределение са разходите за труда.

Общите променливи разходи са част от основните производствени разходи, които не могат да се отчетат като преки и са в относителна зависимост от обема на производството, от обема на дейността. Те се разпределят за всеки произведен продукт на база основни материали. Разходите за спомагателни дейности са преки основни производствени разходи, които се отчитат първоначално според икономическото им съдържание. Разходите за всяка спомагателна дейност формират себестойността на извършваните услуги, която се отразява като разходи за основните дейности, разходи за продажба на продукция или административни разходи.

Разходите за функциониране на системата на управление на дружеството се отчитат като административни разходи.

Финансовите разходи се включват в отчета за доходите и се състоят от: лихви по банкови кредити, лихви по лизингови договори и лихви по облигационен заем), курсови разлики от валутни операции и банкови такси за получени банкови заеми, финансови разходи от преоценка на краткосрочни финансови активи. Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

АКТИВИ

Нетекущи активи - това са активите, в които се включват материалните, нематериалните, оперативните и финансовите активи с дългосрочен характер.

3.6 Дълготрайни материални (нетекущи) активи

Това са придобитите и притежавани от дружеството установени нефинансови ресурси, които отговарят на следните условия: имат натурализмо-веществена форма; използват се за производството или доставката на стоки или услуги, за отдаване под наем на други лица или за административни цели; очаква се да бъдат използвани през повече от един отчетен период и имат стойност при придобиване над 500 (петстотин) лева.

Имотите, машините, съоръженията и оборудването (дълготрайни материални активи) се представят във финансовия отчет по преоценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Преоценената (до справедлива) стойност на дълготрайните материални активи се определя обично чрез независими оценители към датата на оценката. Натрупаната към датата на оценката амортизация се отписва. Разликата до справедливата стойност/ако има такава/ се отразява в увеличение или намаление на стойността на актива.

a) Първоначално оценяване

При първоначалното придобиване имотите, машините, съоръженията и оборудването се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др. Дружеството признава като дълготрайни материални активи такива, които имат стойност придобиване над – 500 (петстотин) лева.

б) Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините, съоръженията и оборудването е модела на преоценка по МСС 16 - справедлива стойност, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка. Преоценката на имотите, машините, съоръженията и оборудването се извършва от лицензирани оценители обично на период от пет години. Когато тяхната справедлива стойност се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката може се извършва на по-кратки периоди. Когато балансовата сума на един актив се увеличава в резултат на преоценка, увеличението се отчита в раздела за собствения капитал в статията "Резерв от преоценки".

в) Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на дълготрайните материални активи. Земята не се амортизира.

Годишната амортизационна норма по групи активи е както следва:

	Данъчна амортизационна норма	Счетоводна амортизационна норма
Земи и терени	Не се амортизира	Не се амортизира
Сгради	4%	4%
Машини и оборудване	30%	10%
Компютри	50%	50%.
Съоръжения	4%	4%
Автомобили – леки автомобили	25%	15%
Други транспортни средства – мотокари и газокари	10%	10%
Стопански инвентар	15%	15%
Търговски марки	15%	15%
Програмни продукти	50%	50%

Определеният срок на годност на дълготрайните активи се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно. Амортизацията на актива започва, когато той е налице за употреба, т.е. когато е на мястото и в състоянието, необходими за неговата експлоатация по начина, предвиден от ръководството. Амортизационният разход за всеки период се признава в отчета за доходите, освен ако е включен в балансовата стойност на друг актив.

За дълготрайните материални активи дружеството съставя счетоводен и данъчен амортизационен план.

г) Обезценка на активи

Балансовите стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка по реда на МСС 36 и когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова

стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: нетна пазарна цена или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за доходите, освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв, освен ако тя не надхвърля неговия размер и надвишението се включва като разход в отчета за доходите.

3.7. Нематериални дълготрайни (нетекущи) активи

Нематериалните активи се представят в счетоводния баланс по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и евентуална загуба от обезценка.

Нематериалните активи се признават, когато отговарят на дефиницията за нематериален актив и на критериите за признаване по реда на МСС 38. Дружеството прилага модела на цена на придобиване след първоначалното признаване на нематериалните активи. В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на дълготрайните нематериални активи при определен полезен живот – годишна амортизационна норма за програмни продукти 50%, а за търговските марки - срок, определен с протокол от ръководството и в съответствие със срока на ограниченияте права на ползване.

Начисляването на амортизация започва, когато активът е на разположение за ползване т.е.когато той е на мястото и в състоянието, необходимо да работи по начин очакван от ръководството.

Балансовата стойност на дълготрайните нематериални активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Дружеството прилага МСС 36 Обезценка на активи, когато са налице условия за обезценка.

Репутация

Репутацията представлява надвишението на стойността на придобиването над справедливата стойност на дела на дружеството в нетните идентифицирани активи на придобитото дъщерно предприятие към датата на придобиването. Репутация при придобиване на дъщерни предприятия се включва в нематериалните активи. Репутацията се тества всяка година за обезценка и се отчита по първоначална стойност минус загуби от обезценка. Загуби от обезценка на репутация не се възстановяват. Печалби и загуби от освобождаване на предприятие включват балансовата стойност на репутацията, свързана с продаденото предприятие. Репутацията се разпределя към единиците, генериращи парични потоци, за целите на тествовете за обезценка. Разпределението се прави към онези единици или групи единици, които се очаква да имат полза от бизнес комбинацията, от която е възникнала репутацията.

Търговски марки и лицензи

Отделно придобити търговски марки и лицензи се представят по историческа цена. Търговски марки и лицензи, придобити в бизнес комбинация, се признават по справедлива стойност към датата на придобиването. Търговските марки и лицензи имат ограничен полезен живот и се отчитат по първоначална стойност минус натрупана амортизация. Амортизацията се изчислява по линеен метод, за да се разпредели стойността на търговските марки и лицензите за времето на полезните им живот от 15 до 20 години.

Софтуер

Разходи, свързани с поддържането на компютърни софтуерни програми, се признават за разход в момента на възникване. Разходи по развитие, които директно се отнасят до дизайн и тестване на идентифициран и уникален софтуерен продукт, контролиран от дружеството, се признават като нематериален актив, когато са изпълнени следните критерии:

- има техническа способност за завършване на софтуерния продукт, за да е на разположение за продажба;
- ръководството възnamерява да завърши софтуерния продукт и да го използва или продава;
- има способност за използване или продажба на софтуерния продукт;
- може да се демонстрира как софтуерния продукт ще генерира вероятно бъдещи икономически изгоди;
- на разположение са адекватни технически, финансови и други ресурси за завършване на развитието и използване или продажба на софтуерния продукт;
- разходите, отнасящи се до софтуерния продукт по време на развитието му, могат да бъдат надеждно измерени;

Директно отнасящите се разходи, които са капитализирани като част от софтуерния продукт, включват разходите за наетите лица, развиващи софтуера, и подходяща част от общите разходи. Други разходи по развитието, които не отговарят на горните критерии, се признават за разход в момента на възникване.

Разходи по развитие, които в предходни периоди са признавани като разходи, не могат да се признават като актив през следващи периоди. Разходите за развитие на компютърен софтуер, признати като актив, се амортизират за очаквания им полезен живот, който не надхвърля две години.

3.8. Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са тези имоти, които дългосрочно се държат от дружеството за доходи от наеми и/или заради вътрешното увеличение на тяхната стойност. Те са представени в отчета за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност. Печалбите или загубите от промените в справедливата стойност на инвестиционните имоти се отчитат в отчета за доходите към статия "други доходи/(загуби) от дейността, нетно" за периода, през който са възникнали. Реализираните приходи от инвестиционни имоти се представят в същата статия от отчета.

Инвестиционните имоти се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди, или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "инвестиционни имоти" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към "други доходи/(загуби) от дейността" в отчета за доходите.

Трансфер от и към групата "инвестиционни имоти" се прави, когато има промяна в употребата на даден имот. В случай на прехвърляне от "инвестиционни имоти" към "имоти за използване в собствената дейност", активът се завежда в новата си група по намерена историческа цена, която представлява справедливата му стойност към датата на прехвърлянето. Обратно, когато от "имоти за използване в собствената дейност" има прехвърляне към "инвестиционни имоти", активът се оценява по справедливата му стойност към датата на прехвърлянето, като разликата до балансовата му стойност се третира и представя като компонент на "преоценъчен резерв" на собствения капитал.

3.9. Финансови активи

Финансовите дълготрайни активи включват предоставени средства в други предприятия под формата на акции, дялове, облигации, други вземания, имащи характер на дългосрочни инвестиции.

Дружеството класифицира своите финансови активи в следните категории: "заеми (кредити) и вземания" и "активи на разположение и за продажба". Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно, дружеството признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на "датата на търгуване" - датата, на която то е поело ангажимент да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията. Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на дружеството, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финанс актив, то продължава да признава актива в отчета за финансовото си състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, парични средства и парични еквиваленти от отчета за финансовото състояние. Лихвеният доход по "кредитите и вземанията" се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отчета за доходите, към "финансови приходи".

На датата на всеки отчет за финансово състояние дружеството оценява дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагачи обезценка на кредитите и вземанията.

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно те представляват акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на дружеството е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач.

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват по цена на придобиване – за дружества от затворен тип, за които е трудно да се намерят данни за аналогови пазарни сделки или поради обстоятелството, че бъдещото функциониране на тези дружества е свързано с определени несигурности, за да може да се направят достатъчно разумни и обосновани дългосрочни предположения за изчисляването на справедливата стойност на техните акции чрез други алтернативни оценъчни методи.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на финансовия отчет дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финанс актив или група активи има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима сума. Сумата на призната загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване, намалена с плащанията и възстановимата сума, която се приема за равна на сегашната стойност на очакваните прогнозирани бъдещи парични потоци, дисконтираны по текущ пазарен лихвен процент или чрез нормата на доходност за сходни финансови активи.

Последващо оценяване

Притежаваните от дружеството инвестиции са акции в дружества (малцинствено участие) и са оценени и представени по себестойност, тъй като не се търгуват на активен пазар и за тях няма котировки на пазарни цени, а предположенията за прилагането на алтернативни оценъчни методи са свързани с високи несигурности, за да се достигне до достатъчно надеждно определяне на справедливата им стойност. Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние и при установяване на условия за перманентна обезценка, същата се отразява в отчета за доходите към статия финансови разходи.

При установяване на условия за обезценка, същата се определя като разлика между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията и се отразява в отчета за доходите. При отписването на акции поради продажба се използва методът на средно-претегленена цена, определена към края на месеца, в който се извършва отписването.

Всички покупки и продажби на инвестиции на разположение и за продажба се признават на датата на търгуване на сделката, т.е. датата, на която дружеството се ангажира да закупи или продаде актива.

3.10. Материални запаси

Във "Випом" АД материалните запаси се отчитат съгласно МСС 2 и са структурирани по следния начин: материали – основни и спомагателни; продукция; незавършено производство. В дружеството се използва единна система на класификация на материалните запаси. Методът, по който се изписват използваните в дружеството материали, съгласно МСС 2, е метод на средно претеглената стойност.

Незавършено производство, което ще се трансформира в произведена продукция, продукцията и материалите се инвентаризират в края на финансовата година от комисия, назначена от ръководството.

a) Първоначално признаване

Материалните запаси се оценяват при придобиването им по по-ниската от: себестойността и нетната реализирана стойност. Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойност), както следва:

- суровини и материали в готов вид – всички доставни разходи, които включват *покупна цена*, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите в готов за тяхното използване вид;
- готова продукция и незавършено производство - преките разходи на материали и труд и припадаща се част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

Дружеството прилага калкулиране себестойността на изделията по поръчки, текущо оценени по планови цени. В края на месеца плановата себестойност се привежда в съответствие с фактически начислените разходи.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност). Уредняването на стойността на материалите и готовата продукция се извършва за месеца.

б) Последваща оценка

Към всяка балансова дата материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и нетната реализирана стойност, ако има условия за това. Нетната реализирана стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по завършване и по продажба. Материалните запаси се обезценяват до нетната реализирана стойност на базата на отделни позиции, а при определени обстоятелства – по групи сходни позиции. Продажните цени на готовата продукция за износ и вътрешно – общностни доставки се определят в чуждестранна валута, като тяхната левова равностойност се изчислява на база курса на съответната валута спрямо българския лев.

3.11. Търговски и други вземания

Търговските вземания са недериватни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се търгуват на активен пазар - вземания от клиенти и доставчици. Търговските вземания се представят по стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбирами суми. Сумата на обезценката се признава като текущ разход. Последващо възстановяване на загуба от обезценка се извършва в следващи отчетни периоди и се признава като текущ приход, само до степента на предходно отчетения разход.

Приблизителна оценка за загуби от съмнителни и несъбирами вземания се прави, когато за събирамостта на цялата сума или на част от нея съществува висока несигурност. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответната кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията „Други разходи за дейността“ Несъбирамите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят.

3.12. Парични и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти включват касовите наличности, разплащателните сметки и депозити в банки. Паричните средства се оценяват по тяхната номинална стойност, а паричните средства в чуждестранна валута се оценяват при придобиване по цена на придобиване. Към датата на баланса паричните средства в чуждестранна валута се оценяват по заключителния курс на БНБ, а разликите до балансовата им стойност се отчитат като текущи финансово приходи или разходи.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени кредити, обслужващи текущата дейност се включват в оперативна дейност.

3.13. Акционерен капитал

Дружеството е акционерно и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на **акционерен капитал**, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на дружеството.

Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и Устава, дружеството е длъжно да формира и резерв - **фонд "Резервен"**, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

Премийният резерв е формиран от разликата между номиналната и емисионната цена на акция при увеличение на акционерния капитал.

Преоценъчният резерв – имоти, машини и оборудване е формиран от положителната разлика между балансовата стойност на имотите и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката – 01.01.2008 година.

Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно за сметка на този резерв. Преоценъчният резерв се прехвърля към натрупани печалби, когато активите се отписват от отчета за финансовото състояние или са напълно амортизириани.

Допълнителни резерви са резервите, които дружеството създава по решение на общото събрание на акционерите, освен резерви, предвидени в нормативни актове. Тези резерви се използват за покриване на загуби, за увеличаване на основния капитал или за други цели.

ФИНАНСОВИ ПАСИВИ

Финансови пасиви са всички задължения, които са:

- договорни задължения за доставяне на пари или друг финанс актив на друго предприятие;
- договорни задължения за размяна на финансови активи или финансови пасиви с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия;
- договори, които ще бъдат уредени или могат да бъдат уредени чрез инструменти на собствения капитал на дружеството.

Финансови пасиви в дружеството са задължения към доставчици и клиенти, получени заеми от банки, други финансови институции, издадени облигации. Дружеството признава в баланса си финансов пасив, само когато стане страна по договорни клаузи на финансов инструмент. Първоначалното признаване става на датата на учредяване и се извършва по справедлива стойност плюс разходи, директно относими към придобиването или издаването на финансовия пасив.

3.14 Лихвносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Дружеството признава получените заеми вкл. и облигационните заеми като пасив (задължение), когато получи финансовите средства. Лихвите и комисионите по получените заеми се отчитат като текущи финансови разходи. Таксите за управление на получените заеми се разсрочват пропорционално за периода на ползване на заемите. Получените заеми в чуждестранна валута се оценяват към датата на баланса по официалния курс на БНБ.

3.15 Лизинг

Съгласно МСС 17 лизингов договор се класифицира като финансов лизинг, ако прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива. Лизингов договор се класифицира като оперативен лизинг, ако не прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива.

Признаване и отчитане на финансов лизингов договор, по който дружеството е лизингополучател
В началото на лизинговия срок финансовият лизинг се признава като актив и пасив в баланса с размер, който в началото на лизинговия срок е равен на справедливата стойност на наетият актив или, ако е по-нисък – по настоящата стойност на минималните лизингови плащания, всяка една от които е определено в началото на лизинговия договор. Дисконтовият процент, който се използва при изчисляване на настоящата на минималните лизингови плащания е лихвеният процент, заложен в лизинговия договор, доколкото той практически може да бъде определен; ако това е невъзможно – използва се диференциалният лихвен процент по задължението на лизингополучателя. Първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя се прибавят към сумата, призната като актив.

Минималните лизингови плащания се разпределят между финансовия разход и намалението на неплатеното задължение. Финансовият разход се разпределя по периоди за срока на лизинговия договор, така че да се получи постоянен периодичен лихвен процент по остатъчното сaldo на задължението. Условните наеми се начисляват като разход за периодите, в които са били извършени.

Амортизационната политика по отношение на амортизирамите наети активи се съобразява с тази по отношение на собствените амортизирами активи, а признатата амортизация се изчислява на базата, определена в МСС регламентиращи съответния вид актив. Ако не е сигурно в голяма степен, че предприятието ще придобие собственост до края на срока на лизинговия договор, активът изцяло се амортизира през по-краткия от двата срока – срока на лизинговия договор или полезната живот на актива.

Признаване и отчитане на оперативен лизингов договор, по който дружеството е лизингополучател

Лизинговите плащания по оперативен лизинг се признават като разход в отчета за доходите по линейния метод за целия срок на лизинговия договор, освен ако друга системна база не е представителна за времето, през което предприятието използва изгодите на наетия актив.

Признаване и отчитане на финансов лизингов договор, по който дружеството е лизингодател

Предприятието признава активите, държани по силата на финансов лизинг, в своите отчети и ги представя като вземане, чиято сума е равна на нетната инвестиция в лизинговия договор. Подлежащото на получаване лизингово плащане се разглежда като погасяване на главница и финансов доход. Признаването на финансения доход се основава на модел, отразяващ постоянна норма на възвръщаемост за периодите върху нетната инвестиция на лизингодателя, свързана с финансия лизинг.

Приходът от продажбата, признат в началото на срока на финансия лизинг от лизингодателя, представлява справедливата стойност на актива или ако тя е по-ниска – настоящата стойност на минималните лизингови плащания, изчислени при пазарен лихвен процент. Себестойността на продажбата в началото на срока на лизинговия договор е себестойността или балансовата стойност, ако са различни на наетата собственост, намалена с настоящата стойност на негарантираната остатъчна стойност.

Признаване и отчитане на оперативен лизингов договор, по който дружеството е лизингодател

Активите, държани за отдаване по оперативни лизингови договори се представят в отчетите, в съответствие със същността на актива.

Наемният доход от оперативни лизингови договори се признава като доход по линейния метод за срока на лизинговия договор, освен ако друга системна база отразява по-точно времевия модел, при чието използване е намалена извлечената полза от наетия актив.

Разходите, включително амортизацията, извършени във връзка с генерирането на дохода от лизинг, се признават за разход. Наемният доход се признава за доход по линейния метод за целия срок на лизинговия договор, дори ако постъпленията не се получават на тази база, освен ако друга системна база отразява по-точно времевия модел, при чието използване е намалена извлечената полза от наетия актив.

Началните преки разходи, извършени от предприятието във връзка с договарянето и уреждането на оперативен лизинг се прибавят към балансовата сума на наетия актив и се признават като разход през целия срок на лизинговия договор на същото основание както лизинговия приход.

Амортизацията на амортизирамите наети активи се извършва на база, съответстваща на амортизационната политика, възприета за подобни активи, а амортизациите се изчисляват на базата, посочена в МСС регламентиращи отчитането на съответния вид актив.

МСФО 16 влезе в сила от 1 януари 2019 г. и замени МСС 17 Лизинг, КРМСФО 4 Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг, ПКР 15 Оперативен лизинг - Стимули и ПКР 27 Оценяване на съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг. Най-същественото при МСФО 16 е, че изиска лизингополучателите да отчитат всички лизингови договори по един и същ балансов модел, подобен на счетоводното отчитане на финансия лизинг съгласно МСС 17. Стандартът включва две освобождавания от признаване за лизинговите договори - лизинг на активи с ниска стойност и краткосрочен лизинг. Към началната дата на лизинга лизингополучателят признава задължение за извършване на лизингови плащания и актив, представляващ правото на използване на основния актив в течение на срока на лизинговия договор. Лизингополучателите са задължени да признават отделно разход за лихви по лизинговото задължение и разход за амортизация на актива за правото на ползване.

Дружеството е извършило анализ на ефектите, свързани с въвеждането на МСФО 16 Лизинг в сила от 1 януари 2019г. и е избрало да използва изключенията, предложени от стандарта, за лизингови договори, за които срокът на лизинга приключва в рамките на 12 месеца и договори за лизинг, за които базовият актив е с ниска стойност.

3.16 Търговски и други задължения

Задълженията към доставчици и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (себестойност), която се приема за справедливата стойност на сделката, която ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

3.17. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Доходите на наети лица включват всички форми на възнаграждения, които са им предоставени в замяна на вложения от тях труд. Доходите на наетите лица в дружеството са резултат от негови юридически и конструктивни задължения и са:

- краткосрочни доходи:

a). **парични** - заплати, социални осигуровки, компенсируеми отпуски, социални надбавки от Колективен трудов договор, премии и др.

b). **непарични** – медицинско обслужване, жилищно настаняване, бесплатни стоки и услуги - доходи след напускане - пенсионни доходи, определяни на база на извършените дефинирани вноски - изплащат се от НОИ.

Признаване

Краткосрочните доходи на наети лица се признават като текущи разходи за дружеството или се включват в стойността на изграждани/придобивани ДМА съгласно МСС 16. Едновременно с това те се признават и като задължения към наетите лица и към осигурителите.

- други дългосрочни доходи – предвидените в КТД и Кодекса на труда допълнителен отпуск за дългогодишен трудов стаж, обезщетения за дългосрочна нетрудоспособност и др.; доходи при напускане - обезщетения по КТ и КТД.

Признаване

Другите дългосрочни доходи и доходи при напускане се признават по същия начин, но само когато са предвидени в КТ или КТД. Тези доходи се представят като текущи разходи и задължения към наетите лица на база акционерски изчисления, които се правят най-малко веднъж на 5 години. Такива дългосрочни задължения се представят в баланса на дружеството дисконтирани.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено с КСО. Към датата на годишния финансов отчет дружеството прави оценка на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното социално и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

3.18. Провизиране на задължения

Провизии в дружеството се признават, когато е налице настоящо задължение като резултат от минали събития, за което е необходим изходящ поток от ресурси за уреждане и на което може да се направи надеждна оценка. За признаване на провизии по съдебни дела се изисква становище на юристи. Първоначално провизията се оценява по най-добрата оценка на разходите, необходими за нейното уреждане. Провизията се отчита като текущ разход и като пасив (задължение). Провизията се използва само за покриване на разходите, за които е била първоначално предназначена.

Към всяка дата на изготвяне на годишни финансови отчети дружеството прави преглед на всяка провизия с цел осъвременяване на оценките.

3.19. Данъци върху дохода (печалбата) и отсрочени данъци

Текущите данъци върху печалбата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство - Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2022г. е в размер на 10% (2021г. – 10%).

Текущи данъчни активи и пасиви

Сумата на текущия данък се определя на база на облагаемия доход и прилаганата за годината данъчна ставка съгласно данъчното законодателство.

Сумата на облагаемия доход се определя като сума от печалба преди облагане с данъци, постоянни разлики в увеличение, постоянни разлики в намаление, възникнали приспадащи се временни разлики в увеличение, приспадащи се временни разлики с обратно действие в намаление, възникнали облагаеми временни разлики в намаление и облагаеми временни разлики с обратно действие в увеличение. Дължимите суми по текущия данък се признават като текущ пасив (задължение) до размера на невнесения данък и като актив (вземане) в размер на надвнесения данък.

Пасиви по отсрочени данъци

Сумите на пасивите по отсрочени данъци се определят на база сумата на облагаемите временни разлики и данъчна ставка, която ще действа през следващата година. Пасиви по отсрочени данъци възникват и за сметка на резерви от преоценки на активи. Те не оказват влияние върху сумата на разхода за данък. В края на всяка година сумите на пасивите по отсрочени данъци се коригират като се вземе под внимание евентуално изменение на данъчната ставка. Сумата на корекцията се представя като разходи/приходи по данъци или директно за сметка на собствения капитал. Сумата на пасивите по отсрочените данъци се посочва като нетекущ пасив.

Активи по отсрочени данъци

Сумите на активите по отсрочени данъци се определят на база сумите на приспадащи се временни разлики и данъчната ставка, която ще действа през следващата година. Те се признават до степента, до която дружеството счита, че ще е налице бъдеща облагаема печалба, срещу която могат да се използват приспадащи се временни разлики. Активи по отсрочени данъци могат да възникнат при загуба на дружеството, която ще се приспада от печалби в следващи периоди. В края на всяка година сумите на активите по отсрочени данъци се коригират, като се вземе под внимание евентуално изменение на данъчната ставка. Сумата на корекцията се представя като разходи/приходи по данъци. Сумата на активите по отсрочените данъци се представя като нетекущ актив.

3.20 Доходи на акция и разпределение на дивиденти

Основен доход на акция е нетната печалба или загуба, подлежаща на разпределение между притежателите на акции, разделена на среднопретегления брой акции. Среднопретегленият брой акции в дружеството се изчислява на база на времето в обръщение на акциите през годината.

Нетната печалба или загуба, подлежаща на разпределение между притежателите на акции, се изчислява като от печалбата или загубата за периода се приспадне сумата на задължителните отчисления за резерви съгласно Търговския закон и Устава на дружеството.

Разпределението на дивидентите между акционерите на дружеството се признава като задължение във финансовите отчети за периода, през който дивидентите са одобрени за разпределение между акционерите

4. ПРИХОДИ

Разпределение на приходите от продажби на продукция	31.03.2023 BGN '000	31.03.2022 BGN '000
Вътрешен пазар	308	270
Външен пазар	372	279
ОБЩО:	680	549

Относителен дял на продажбите	31.03.2023 %	31.03.2022 %
Вътрешен пазар	45,29	49,18
Външен пазар	54,71	50,82

5. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

	31.03.2023 BGN '000	31.03.2022 BGN '000
Приходи от продажби на услуги, в т.ч.:		
- наеми		
Други приходи, в т.ч.:	4	7
- излишъци		
- отписани задължения		
- безвъзмездно пол.материали		
-други	4	7
Продажба на стоки (материали)		
ОБЩО:	4	7

6. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ

	31.03.2023 BGN '000	31.03.2022 BGN '000
Основни сировини и материали	239	245
Спомагателни материали	32	27
Управление	13	10
Други	1	4
ОБЩО:	285	286

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

	31.03.2023 BGN '000	31.03.2022 BGN '000
Текущи възнаграждения , в т.ч.:	321	287
- производствен персонал	201	180
- административен персонал	120	107
- начислени суми за неизползвани отпусъци		
Разходи за осигуровки , в т.ч.:	75	59
- производствен персонал	41	37
- административен персонал	34	22
Начислени суми за обезщетения при пенсиониране		
ОБЩО:	396	346

8. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

	31.03.2023 BGN '000	31.03.2022 BGN '000
Такси	3	4
Местни данъци и такси		
Абонаментно поддържане	2	4
Транспортни (с наст транспорт)		
Наеми	4	4
Съобщения и комуникации	3	2
Застраховки		1
Граждански договори	11	11
Обяви и реклами		
Куриерски услуги	5	3
Разходи за охрана	9	
Разходи за трудова медицина	7	8
Разходи за данъци		1
Разходи за ремонти	3	2
Разходи за одит	7	10
Обучение, консултантски услуги		3
Други	10	
ОБЩО:	64	53

9. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	31.03.2023 BGN '000	31.03.2022 BGN '000
Разход без документи	1	1
Брак на материали и готова продукция		
Командировки	2	1
Разходи за алтернативни данъци по ЗКП(		

Разходи за изпълнителни дела

Отписани вземания

Представителни разходи

Непризнат данъчен кредит

Данък сгради и такса смет

Други

ОБЩО:

7

2

10

4

10. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

	31.03.2023 BGN '000	31.03.2022 BGN '000
Разходи за лихви	3	
Лихви по лизинг		
Банкови такси и комисионни, курсови разлики	4	3
Други финансово разходи		
ОБЩО:	7	3

11. НЕТЕКУЩИ АКТИВИ

	Земи	Сгради	Машини	Съоръ- жения	Транспортни средства	Стопански Инвентар	Разходи за придобиване на ДМА	Общо
Отчетна стойност на 01.01.2023г.	1 893	3 214	2 871	404	130	110		8 622
Придобити		4					169	173
Изписани								
31.03.2023 г.	1 893	3 218	2 871	404	130	110	169	8 795
Натрупана амортизация в началото на периода		2 847	2 511	313	88	108		5 867
Начислена амортизация за периода		14	19	3				36
Отписани през периода								
Общо амортизации								
31.01.2023г.	2 861	2 530	316	88	108			5 903
Проеоценени								
Балансова стойност към 31.03.2023г.	1 893	357	341	88	42	2	169	2 892

12. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	31.03.2023 BGN '000	31.12.2022 BGN '000
Материали	289	292
Готова продукция	2 183	2 209
Незавършено произв. и полуфабрикати	455	344
ОБЩО:	2 927	2 845

Материалите по видове са, както следва:

	31.03.2023 BGN '000	31.12.2022 BGN '000
Основни материали	391	363
Резервни части	48	48
Гориво и смазочни материали	254	192
Бронз	178	272
Други материали	/582/	/582/
ОБЩО:	289	292

13. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДОСТАВЕНИ АВАНСИ

	31.12.2023 BGN '000	31.12.2022 BGN '000
Вземания от клиенти	464	85
Предоставени аванси на доставчици	4	4
Други вземания	41	28
ОБЩО:	509	117

При вземанията от клиенти превес имат вземанията в чужда валута - евро (EUR):

	31.03.2023 BGN '000	31.12.2022 BGN '000
Вземания от клиенти от страната	70	47
Вземания от клиенти от чужбина	394	38
ОБЩО:	464	85

14. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

	31.03.2023 BGN '000	31.12.2022 BGN '000
Данъци за възстановяване	33	16
Съдебни и присъдени вземания		
Вземания по липси и начети		
Гаранции и депозити	8	12
Други		
ОБЩО:	41	28

15. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ЕКВИВАЛЕНТИ

	31.03.2023 BGN '000	31.12.2022 BGN '000
Парични средства в разпл.сметки	1 499	2 126
Парични средства в каса	1	2
Парични еквиваленти		
ОБЩО:	1 500	2 128

16. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Основен акционерен капитал

Към 31.03.2023г. регистрираният акционерен капитал на "Випом"АД възлиза на 299120 лв (към 31.12.2021г. – 299120 лв), разпределен в 299120 броя акции от един клас и с еднакви права.

Законовите резерви в размер на 50400 лв. са формирани от разпределение на печалбата и включват изцяло сумите за фонд "Резервен".

Допълнителните резерви в размер на 7746008 лв. са формирани от разпределение на печалби от предходни периоди и нормативно определена преоценка на ДА във връзка с инфлацията.

Основен доход на акция

	31.03.2023	31.12.2022
Средно претеглен брой акции (хил.бр)	299	299
Нетна печалба, BGN '000	-23	-12
Основен доход на акция, BGN	-0,08	-0,04

Дивидент на акция

Проведено на 16.03.2018г. извънредно Общо събрание на акционерите взе решение за разпределяне на дивиденти на обща стойност 474 503,71 лева, чието изплащане започна на 18.04.2018г. На проведените през 2019г., 2020г., 2021г. и 2022г. Общи събрания на акционерите не са приети решения и, съответно, не са изплащани дивиденти за 2018г., 2019г., 2020г. и 2021г.

17. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Към датата на изготвяне на настоящия отчет "Випом" АД няма договорени дългосрочни кредити.

18. КРАТКОСРОЧНИ ЗАЕМИ

Към датата на изготвяне на настоящия отчет "Випом" АД няма задължения по заеми.

19. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	31.03.2023 BGN '000	31.12.2022 BGN '000
Задължения към доставчици	123	70
Получени аванси	25	39
ОБЩО:	148	109
	31.03.2023 BGN '000	31.12.2022 BGN '000
Задължения към доставчици от страната	123	70
Задължение към доставчици от чужбина		
ОБЩО:	123	70

20. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

	31.03.2023 BGN '000	31.12.2022 BGN '000
Задължения към персонала, в т.ч.:	298	302
- текущи задължения	45	83
- задължения по неизползвани отпуски, в т.ч. текущи задължения	42	8
- акционерска оценка	211	211
Задължения по социалното осигуряване , в т.ч.:	45	41
- текущи задължения	37	33
- начисления за неизползвани отпуски, в т.ч.текущи задължения	8	8
ОБЩО:	343	343

Задълженията към персонала включват:

Вид	31.03.2023 BGN '000	31.12.2022 BGN '000
Текущи задължения за работни заплати на персонала	33	43
Текущи задължения за възнаграждения на висш ръководен екип	6	6
Задължение по неизплатени отпуски	42	42
ОБЩО:	87	91

21. ДАНЪЧНИ И ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	31.03.2023 BGN '000	31.12.2022 BGN '000
Данъчни задължения, в т.ч.:	40	64
- данък върху разходите		
- данъци по ЗКПО	31	31
- данък върху дохода на ФЛ	9	6
- разчети по местни данъци		
- Данък върху добавената стойност		27
Други текущи задължения, в т.ч.:	0	0
- задължения към свързани лица извън групата		
- задължения към свързани лица от групата		
- задължения по застраховки		
- други текущи задължения	0	0

22. ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ

В хода на обичайната си стопанска дейност дружеството може да бъде изложено на различни рискове и несигурности, в т.ч.: **пазарен риск** (включващ: *валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск*), **риск от неблагоприятни промени в данъчните и други закони, кредитен риск, ликвиден риск и риск на паричния поток и справедливата стойност на лихвения процент**.

Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството.

Текущо финансите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на продуктите и услугите на дружеството и на привлечения от него заемен капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от него инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден рисик.

Управлението на риска се осъществява текущо от управлението на дружеството съгласно политиката, определена от Съвета на директорите. Последният е приел основни принципи за общото управление на финансовия рисък, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

Валутен риск

Дружеството извършва своята дейност с чуждестранни доставчици и клиенти, предимно от Руската Федерация, Казахстан, Украина, както и с компании от някои европейски държави, където сделките са в евро с фиксиран валутен курс, което не излага дружеството на валутен рисък. Сделките с валута в щатски долари представляват по-малко от 5 % от износа на дружеството. Евентуални сделки в друга валута, различна от евро или български лев, породени от ограниченията в разплащанията, въведени със санкциите към Русия, би изложила Дружеството на съществен валутен рисък.

Ценови рисък

Дружеството е изложено на ценови рисък от евентуално нарастване на доставните цени на сировините и материалите.

За минимизиране на това влияние дружеството прилага фирмена стратегия, целяща оптимизиране на производствените разходи, валидиране на алтернативни доставчици предлагачи изгодни търговски условия, разширяване на номенклатурата чрез разработване на нови за пазара генерични продукти и, не на последно място, гъвкава маркетингова и ценова политика.

Кредитен рисък

Кредитен рисък възниква от пари и парични еквиваленти, депозити в банки и финансови институции, както и кредитни експозити на клиенти по продажби на едро, вкл. и несъбиран вземания. Поставят се индивидуални лимити за рисък на базата на външни и вътрешни рейтинги.

Търговските вземания са представени в отчета за финансовото състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудно събирами вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбирамост съгласно предишен опит.

Отсрочени плащания (продажби на кредит) се предлагат само на клиенти, които имат дълга история и търговско сътрудничество с дружеството, добро финансово състояние и липса на нарушения при спазването на договорените кредитни условия.

Събирамостта на вземанията се контролира директно от Изпълнителния директор и главния счетоводител. Отговорността им е оперативно да контролират и регулират вземанията съобразно обективните дадености на пазара и потребностите на дружеството.

Риск от неблагоприятни промени в данъчните и други закони

Данъците, плащани от българските търговски субекти, включват данъци при източника, местни данъци и такси, данък върху корпоративната печалба, данък добавена стойност, акцизи, износни и вносни мита и имотни данъци. Системата на данъчно облагане в България все още се развива, в резултат на което може да възникне противоречива данъчна практика както на държавно, така и на местно ниво. Инвеститорите трябва също така да вземат под внимание, че стойността на инвестицията в акции може да бъде неблагоприятно засегната от промени в действащото данъчно законодателство, включително в неговото тълкуване и прилагане. В допълнение данъчното законодателство не е единственото, което може да претърпи промяна, като тази промяна да засегне негативно дейността на Дружеството. Въпреки че по-голямата част от българското законодателство вече е хармонизирано със законодателството на ЕС, прилагането на закона е обект на критика от европейските партньори на България.

Независимо от проблемите в българската правна система, българското търговско законодателство е част от европейското и като такова, е относително модерно. Въвеждане на нови нормативни актове в области като дружествено право и ценни книжа, както и хармонизацията със законите и регулатиите на ЕС се очаква да доведат в близко бъдеще до намаляване на нормативния рисък.

Ликвиден рисък

Ликвидният рисък се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж.

Външни източници на финансиране са банките и други постоянни партньори. С цел изолиране евентуалния ликвиден рисък, дружеството работи със система от алтернативни механизми за действие и прогнози, крайният ефект от което е поддържането на добра ликвидност, респективно способност за финансиране на стопанска си дейност. Това се допълва от текущо наблюдение на падежите на активите и пасивите и контрол върху изходящите парични потоци.

Риск на паричния поток и справедливата стойност на лихвения процент.

В структурата на активите на дружеството лихвоносните активи са представени от паричните средства, които са с фиксиран лихвен процент. От друга страна, привлечените средства на дружеството под формата на дългосрочни и краткосрочни заеми са обичайно с променлив лихвен процент. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на дружеството в зависимост от лихвен рисък. Ръководството на дружеството текущо наблюдава и анализира неговата експозиция спрямо промените в лихвените равнища. Измерва се ефектът върху финансовия резултат и собствения капитал при промяна с определени пунктове или проценти. Изчисленията се правят за значителните лихвоносни позиции.

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала дружеството цели да създаде и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвращаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала. Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база на съотношението капитал към нетен дълг.

Нетният дълг се изчислява като общ дълг (привлечените текущи и нетекущи средства), намален с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Дружеството управлява структурата на капитала и прави необходимите поправки в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи. За да поддържа или коригира капиталовата структура, дружеството може да промени сумата на дивидентите, изплащани на акционерите, да върне капитал на акционерите, да емитира нови акции или да продаде активи, за да намали задълженията си.

Видно от финансовия отчет, стойността на съотношението **капитал към нетен дълг** за представените отчетни периоди изглежда, както следва:

	31.03.2023 BGN '000	31.12.2022 BGN '000
Общо дългов капитал, в т. ч.	738	734
Финансови пасиви несвързани лица		
Намален с парични средства и еквиваленти	-1 490	-2 118
Нетен дълг	-752	-1 384
Общо собствен капитал	7 170	7 193
Общо капитал	6 418	5 809
Капитал към нетен дълг	-0,23	-0,36

Други общи рискове

Други рискове, които са извън възможността на влияние от управлението на Дружеството, са природни бедствия, крупни технологични аварии, политическа нестабилност и войни в региона и форсмажорни обстоятелства, които биха оказали негативно влияние върху бизнеса въобще. Такива, например, са създалата се както в страната, така и в световен мащаб обстановка, свързана с разпространението на корона-вирус заболяване (CoVid-19) и инвазията на Русия в Украйна, които директно влияят върху приходите на Дружеството поради силно намалената инвестиционна активност.

Влияние на COVID-19

Предприеманите във връзка с COVID-19 мерки на европейско и национално ниво продължават да оказват променливо влияние върху дейността на "Випом" АД. Бизнес-средата продължава да бъде ограничавана от прекъснатите или изменени вериги за доставка, което от своя страна предопределя и волатилност в пазарните настроения и непоследователност в отчитаните бизнес - резултати. Ръководството на "Випом" АД приема мерки, които дружеството прилага устойчиво, за да се гарантират здравето и работоспособността на заетите лица, непрекъснатостта на бизнеса и дейностите, свързани с регуляторните задължения. В периода от началото на пандемията до края на настоящия отчетен период предприятието продължава дейността си при условия на спазване на предпазните мерки за ограничаване на заразата и разпространението на COVID-19. Въпреки положителните очаквания за постепенно отшумяване, считаме, че рисковете, произтичащи от епидемията, ще имат своето влияние поне до края на 2023 г. и, вероятно, още известно време след това.

Влияние на руската инвазия в Украйна

На 24.02.2022 г. Руската федерация започна "специална военна операция" на територията на Украйна. От своя страна, Европейският съюз въведе няколко пакета санкции (ограничителни мерки), целящи да отслабят възможностите на Русия да води война и да наложат ясна политическа и икономическа тежест върху политическия елит на Русия, отговорен за нашествието. Тези мерки включват индивидуални санкции, икономически санкции, ограничения върху медиите, дипломатически мерки и ограничения на икономическите отношения и транспортните операции. Освен това, ЕС прие санкции срещу Беларус в отговор на участието ѝ в нахлуването в Украйна.

Макар и да не са наложени преки забрани върху експортната дейност на "Випом" АД, т.к. типа произвеждана от дружеството продукция - едно- и многостъпални центробежни помпи (с единствено изключение - вакуумни помпи, но от този тип през последните 10 години няма регистриран износ за

Русия и/или Украйна) реално не попада в забранителните списъци на европейско и национално ниво, санкциите оказват влияние върху дейността - налица са затруднения при осъществяване на износа, както е и регистрирано намалено търсене. Въведените санкции доведоха и до затруднения при плащанията от клиенти от Русия, водещо до отсъствие на нови поръчки за доставка към съществуващи клиенти.

Съгласно сключваните от дружеството договори, в 99% от тях сигуряването на транспорт е ангажимент на клиентите, особено от чужбина. Клиенти от Русия и Украйна информират, че срещат големи затруднения с намирането на подходящ транспорт, предвид въведените санкции и забрани и военната обстановка в Украйна, а промяната на транспортните коридори допълнително увеличава разходите им. Засега не е регистрирано нарушение в ритъма на плащанията от страна на дъщерното дружество, което е основният клиент на "Випом" АД от Русия. Друг основен клиент от Русия през отчетния период не е възлагал нови поръчки, но и преди инвазията същите не бяха особено регулярни.

През отчетния период силно са намалели получените поръчки за производство от клиенти от Украйна.

Не са регистрирани и не се очакват сериозни проблеми с личен състав и инфраструктура.

Доставчиците на предприятието изпълняват ангажиментите си по доставките, но се регистрира увеличение на цените на основните материали, използвани в технологичния процес на дружеството - металите. От своя страна, дружеството регулярно заплаща получените доставки.

Ръководството на "Випом" АД не очаква да възникнат съдебни спорове поради нарушен ангажимент заради епидемията и руската инвазия в Украйна. Всички договори, в т.ч. с клиенти от Русия (най-големият от които е дъщерното дружество ООО "Випом трейд", Москва) се склучват за конкретна поръчка, при което се прецизират всички условия на доставка и плащане, като се съобразяват с обстановката. Също така, ръководството предприема мерки да гарантира непрекъснатостта на бизнеса и дейностите, свързани с регуляторните задължения. В периода от началото на военните действия и налагането на санкциите до края на настоящия отчетен период предприятието продължава дейността си съгласно установения режим на работа. Въпреки надеждите за прекратяване на военните действия, считаме, че рисковете, произтичащи от тях ще имат своето влияние и до края на 2022 година и, вероятно, още не малък период от време след това. Междувременно, налични са индикации за повишен интерес от клиенти от други страни извън Русия и Украйна, което би могло да повлияе в посокаповишаване на приходите от продажби, смекчавайки по този начин негативните последствия от намалелите поръчки от воюващите страни.

23. УСЛОВНИ АКТИВИ И ПАСИВИ

Заведени съдебни дела от и срещу дружеството

Искове, по които дружеството е ищец

Дружеството не води дела към датата на отчета.

Искове, по които дружеството е ответник

Срещу дружеството са заведени граждански дела, свързани предимно с претенции на бивши служители на дружеството и с различен предмет, които индивидуално са несъществени. Общий размер на предендирания от ищците финансов интерес по тези дела е несъществен - приблизително 10 хил.lv.

24. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ И/ИЛИ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ ЛИЦА

През отчетния период Дружеството не е осъществявало сделки със свързани и/или заинтересовани лица извън обичайната си дейност, и, съответно, такива не са регистрирани в настоящето уведомление за финансовото състояние. Сделките за продажба на продукция към дъщерното дружество са по пазарни условия.

25. ИНФОРМАЦИЯ ЗА НОВОВЪЗНИКНАЛИ СЪЩЕСТВЕНИ ВЗЕМАНИЯ И/ИЛИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

През отчетния период "Випом" АД не е регистрирало нововъзникнали съществени вземания и/или задължения. Всички съществуващи такива са обичайни за текущата дейност на действащото предприятие и са в несъществени размери.

26. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

За периода от края на отчетния период до датата на изготвяне и публикуване на настоящето уведомление за финансовото състояние няма регистрирани постъпили уведомления за промени в значително дялово участие в акционерния капитал, както и други събития, които биха могли да окажат влияние върху дейността и резултатите на Дружеството.

Гл. счетоводител: .....
(Теодора Трифонова)
гр. Видин, 24.04.2023 г.

Изп.директор : .....
(Гошо Георгиев)